

Nro. 29.

A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből Kedden Aprilis 14-ik napján 1812-ik
esztendőben.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

B é t s.

A' múlt pénteken, mint néhai m. b. *Mária Trézia* Császárné és Királynénak, Fels. Urunk el felejthetetlen második élete párjának e' világból való kimúlásának szomorú emlékeztető napján, dél után 5 órakor vigilia, Aprilis 11 ik napján pedig, dél előtt 11 órakor, a' Császári rezidentiának parokialis templomában szent mise tartott, mellyen Eő Csász. és Ap. Királyi Felsége, a' Fels. Csász. Kir. Fő Hertzegek, a' Cs. udvari tiszteknek szolgálatjok, és a' Cs. Kir. testőrző nemes seregeknek paradirozások alatt, azon szomorú áhétatosságra meg jelentenek. — Valamint a' belső úgy a' külső városokban lévő ha-

F f

rangok meg vonattattak, és a' vigilia napján minden teatrumok bé voltak záratva.

Csász. Kir. asztalnokot, és az udvari kamaránál, udvari banko deputationál, nem különben a' commercialis és financialis deputationál szolgáló, nemes *Kranzberg Ferentz* udvari Tanácsos urat, számos esztendőktől fogva meg különböz. tettett hívséggel viselt hasznos szolgálatjára nézve, már 1809-ik esztendőben, a' Sz. István Ap. Király Rendjének kis keresztével meg tisztelni, most pedig mind a' két nemen lévő gyermekeivel és maradékival együtt L. Báróságra emelni méltóztatott Felső. Urunk.

A' múlt péntektől fogva olly kedvetlen idő jár, és olly kemény hideg van itten, hogy karátszony, és boldog asszony havába is bé illettek volna, mellyet annál érzékenyebbül szenvedett az ide való Publikum, mivel Martzius hónap végén, és Április első napjaiban meleg és kellemetes napok járván, magát a' Praterbe mulathatta, most pedig kénytelen meleg szobába lenni, és ha vagy a' templomba, vagy más közönséges helyekre mennek az ifjú dármák és hajadórok, bélelt palástba takarják magokat.

Magyar Ország.

Az el múlt 1811-ik esztendőben a' Kir. privilegiált hajókázó Társaság által néhány esztendőkkel ennekelötte Bács Vármegyében építettett *Ferentz* kanálisában 86762 $\frac{3}{4}$ mérő élet, 4445 $\frac{1}{2}$ akó bor, 61328 mázsa só, 71020 $\frac{3}{4}$ mázsa fa, 58480 $\frac{3}{4}$ mázsa dohány, bőr, gubats, és másféle portékák; mindössze 751116 $\frac{1}{2}$ mázsa tereh vittettek azon kanálison másuvá 491 hajókon,

mellyek között sok 6000 — 7000 mázsával, sőt egy hajó 7051 mázsa sóval volt meg terhelve, ezeken kívül pedig 254 üres hajók mentenek azon vízi tsatornán által. — Hogy ha az 1810-ik esztendő a' múlt 1811-ik esztendővel egybe vettük, ki sül, hogy az utolsóbb vagy 1811-ik esztendőben 833361 mázsával kevesebb tereh vitett azon kanálison által, mint az az előtt való 1810-ik esztendőben, melly nagy külömbséget jobbadon a' múlt nyáron uralkodott rendkívül való szárazságnak, és a' duna 's tizza tsekélységének lehet tulajdonítani.

A' Zimonyból jött tudósítások szerint, a' Bukarestbe vőit Török Országi békekesség szerző követek onnan már el mentek, semmire sem akartván a' Fényes porta állani, a' mit a' Pétersburgi Csász. Udvar attól kívánt. E' szerint minden órán el kezdődik ottan az ellenségeskedés. Úgy hallatik, hogy az Orosz ármádia a' Muzulmanokkal való háború alatt egészen védelmező-képen fogja magát tartani, mellyet abból is meg lehet ítélni, mivel azok az Orosz hadi seregek, mellyek eddig a' duna jobb partján voltak, annak bal partjára vonták magokat.

Nagy Britannia.

A' Londoni 17-ik Mártziusi újság levelek az ott leendő változásokról így szólnak: A' minisiteriumban tétetendő változások csak a' Husvéti innepi napok után fognak meg esni, az alatt is pedig mindent el-követ az uralkodó Hertzeg, hogy a' Parlamentumnak különbkülönbféle részen lévő tagjait egymással meg egyesíthesse, és azt óhajtja, hogy kiki az ország köz javát és bol-

dogságát tartsa szemei előtt, minden indulatoskodás és minden más szerentsége irigylése nélkül szóllyon és tselekedjen. —

A' jövő tsötörtökön (így szólnak továbbá a' Londoni Zsurnálok) a' Londoni Status Tanács közönséges gyűllést fog tartani, mellyben az ország jelen való állapotta gondolóra vétetik, 's azután hihető képen kemény ábrázolás, vagy inkább esedező levél fog a' Parlamentumnak beadatni. — Lord *Sidmouth* (Addington egynehány esztendőkkel ennekelotte külső dolgokra ügyelő minister) kinek egyenes szívűsége, és tsendes maga viselete által a' Lünevillai békesség meg készült, ismét fel fog a' ministeriumba vétetödni az uralkodó Hertzeg is nagyon betsüllí ötet.

Azt a' tudósítást, hogy napkeleti Indiában, a' *Ganges* folyó vízén innen fekvő *Anglus* fél szigetben néhány emberi érzékenységgel bíró férjfiaknak erőlködések és munkásságok által, az ott szokásban völt gyermekeknek meg ölések megszünt légyen, a' Londoni közönséges újság levelek is meg erősítik. — Hindostanban, az az emberiséggel ellenkező szokások völt a' *Rajások*nak, az az, az Indiai apró Királyoknak és Hertzegeknek, hogy fel fúvalkodtságból mindenleány magzatjaikat meg ölték, attól félvén, hogy azokat illendő módon nem nevelhetik. Az ott megöletett ártatlan kisedeknek számok, 1804-ik esztendőben a' *Koutszi* tartományban 4000-re, *Guzurateban* 5000-re ment. Ez a' természet ellen való szokás e' világnak azon részében már 500 esztendőtől fogva uralkodik, és a' *Brahmanu*

soknak, az az, az Indiai Filozofusoknak vallásbéli fundamentomos ágazatjaik által meg is szenteltetett, a' kik azt tanítják, hogy azok az aszszonyok, a' kik meghólt férjeikkel együtt magokat elevenen meg égettetni engedik, igen érdemesekké teszik magokat az istenek előtt. A' Bombaji szigetbeli kormányszék 1807-ik esztendőben Anglus Oberster *Waltert* azon szigetnek azon részében küldvén, a' hol leg nagyobb divattyában volt a' gyermekeknek meg ölések, néhány Rajahkat ráá beszéllett, hogy leány magzatjaik életnek kedvezzenek. Egy Bramine, a' ki ezt az Oberstert jól esmérte, és attól a' természet ellen való szokástól maga is irtódzott, nagy segítségére volt nékie ebben a' dologban. Már 1808-ik esztendőben, az egész Guzurati tartományban alig esett két vagy három gyermek gyilkosság, és úgy tapasztaltatott, hogy a' természeti érzékenység a' kevélységen, fősvénységen, és balvélekedéseken diadalmat vett. — A' nevezett Oberster 1809-ik esztendőben Kativarban táborozván, midőn az oda való Indiai aszszonyok és hajadonok ötöt látták volna, nagy örömmel eleibe futottak, az elsőbbek karjaikon viselt leány magzatjaikat nemes büszkeséggel nékie mutogatták; és Walter magzatjainak nevezték.

A leg közelebb költ Magy. Kurir 28-ik darabjában előbeszéllett kabinetbéli parantsolatoknak további folytatása.

Meg fontolván, hogy az idegen országbéli terméseket és fábrikabéli miveket egyedül Anglus, vagy olly országi hajókon lehet bé vinni Angliában, hanemha újább kabinetbéli rendelé-

sek adattatnak ki azok eránt. — Meg fontol-
 ván e' mái napon kólt, és az ellenséges kikötő-
 helybe meg engedődött kereskedést, és azt is
 meg fontolván, hogy a' fel tett tzeállal nem el-
 lenkezik, hogy minden Eő Felségével barátság-
 ban és szövetségben lévő Hatalmasságoknak ha-
 jóik, az Eő Felsége ellen hadakozó országoknak
 termésüket és kéz műveiket Angliába bévihessék,
 — Azt parantsollya Eő Felsége a' maga titkos
 Tanátsának javaslására és helybe hagyására,
 hogy minden Eő Felsége uralkodásának 43-ik
 esztendejében illy titulus alatt kólt parlamentomi
 akták: Azokban az Aktákban, mellyek által a'
 Nagy Britanniában fizetendő régi vám fizetések
 el töröltetnek, 's azok helyett újjak állítatnak,
 nevenként nevezett termések és portékák az An-
 gliával barátságban élő Hatalmasságoknak hajói-
 kon, az ellenség kikötőhelyeiből Angliába bévi-
 tethetnek, úgy mindazáltal, hogy azokért a'
 meg határozott vámadók meg fizettettessenek.
 És a' mi azokat a' terméseket 's portékákat il-
 leti, a' mellyeknek bé hordása minden vám fize-
 tés nélkül azért engedtetik meg, hogy azok a'
 magazinokban tartassanak, bé lehet azokat An-
 gliába vinni, ha az Eő Felsége 43-ik esztendei
 uralkodása alatt hozott akta clausulájában lévő
 meghatározásnak eleget fognak tenni. Minden
 egyéb portékákra nézve, a' mellyeknek Angliá-
 ban való bé vitelek meg tiltatott, az rendeltelik,
 hogy azokat bé lehet ugyan vinni, azért, hogy
 azok az Eő Felségével barátságban és szöve-
 tségben lévő országokban ki vitetődjenek.

Ehnekfelette azt parantsolja Eő Felsége,
 hogy minden hajónak, melly a' jelenvaló paran-

tsolatnak tudása után vagy ezen őszve kaptolt-országnak valamelyik kikötőhelyébe, vagy Gibraltárba, vagy Máltába bé akar menni, engedtesen meg, hogy a' maga tengeri útját vagy tovább is folytathassa, vagy valamelyik szövetséges Hatalmasság kikötőhelyébe bé evezhessen, a' melly végre annak, vagy a' vámszedő, vagy ennek kontrollorja arról bizonyság levelet adjon, hogy az magát a' jelenvaló rendelkezéshez alkalmaztatta. Azon esetre pedig, hogy az ily kereskedő hajók készebbek a' magok portékáikat a' fellyebb nevezett kikötőhelybe hagyni, azon módal és azon feltételek mellett az is meg engedtet nékik, mintha az ő terheiket, az Eő Felségétől kiadott rendelkezések szerént rakták volna hajóikra.

Továbbá parantsoltatik, hogy miud azoknak a' kereskedő hajóknak, mellyek vagy az Angliai egyesült Országoknak valamelyik kikötőhelyébe, vagy pedig Gibraltárba és Máltába, a' jelen való parantsolatnak eszközlése végett bé menni szándékoznak, minden portékákra nézve, mellyek hajóikon vannak, kivévén a' nádméz, kaffét, bort, égett bort, dohányt, szabad legyen nékik bé menni a' vám tzedulán fel jegyzett kikötőhelybe, a' mi pedig az épen most nevezett artikulusokat illeti, azokat csak az Eő Felségétől nyeretendő licentzia, vagy szabad levél mellett, és akkor is az abban neveztetendő, és az ő eleikbe íratatandó feltételek mellett lehet ki vinni

Alá írta *W. Fuwkenor.*

III.

Meg fontolván, hogy minden ellenségtől,

és más Frantzia Országtól eladattatandó hajóknak eladattatása törvénytelennek tartassék. És mivel Frantzia Ország 's ennek frigyes társai tengeri készületének nagyobb része, a' jelenvaló háborúnak folyásában neutralis hajókon hordatott, és védelmezett; végre meg fontolván, hogy az ellenséget azon fegyverekkel lehessen meg verni, a' mellyekkel ő mások ellen hadakozik.

Azt parantsollya Eő Felsége, hogy minden jövendőben leendő fegyverhordás, vagy eladás törvénytelennek fog tartatni, és minden kereskedő hajó, melly ennekelőtte az ellenséghez tartozott, ha szinte neutralis nemzetbélieknek adattatik is az el, mindenkor el fog raboltatni, és az elrablónak adattatik jutalom gyanánt. Ennek a' jelenvaló parantsolatnak mindjárt kötelező ereje leszen, mihelyt annyi idő el telik, hogy az abban tétetett rendelések azokban a' kikötőhelyekben és helyeken, a' mellyekben azok eladattatni szoktak, esméretesek lehetnek. — Aláírt *W. Fawkener.*

Ezek ellen a' Londoni kabinetbéli parantsolatok elen, következő decretumot adott ki Napoleon Frantzia Császár Majlandban, Dec. 17-ikén, 1811 ik esztendőben.

A' Britanniai Kormányzéseknek, e' folyó esztendőnek Novemb. 11-ik napján kiadott rendeléseit meg olvasván, mellynél fogva nemcsak a' neutralis Hatalmasságoknak, hanem a' vele barátságban élő, sőt a' vele frigyes országoknak kereskedő hajóik is a' tengeren imitt amott tsavargó Anglus hajók' vizsgálása alá vettetnek, sőt arra köteleztetnek, hogy az Anglia Országi ki-

kötőhelyekbe bé evezzenek, és az Angliai törvénytévő hatalomtól meg határozottatandó szabad tettzése szerint való adót fizessenek. — Megfontolván, hogy annál fogva minden Európai nemzeteknek kereskedő hajóikat nemzeti jussaiktól meg fosztani igyekezik az Angliai Kormány-szék; hogy semmi Európai Kormány-szék hatalmában nintsen, maga másoktól való nem függősérről, és az azokat erányzó jussok dolgában valamely alkura lépni, a' mennyiben minden Európai uralkodó Fejedelmek köz erővel kötelesek a' magok hajóiknak függetlenségét és jussait védelmezni, és hogy ha azok között valamelyik Angliának ezt a' tirannusságát vagy kegyetlen uralkodását béhunyt szemmel el nézné, és Nagy Britannia ezt az útálatos principiumot állandó lábra állíthatná, hogy a' vitorla a' hajón lévő portékát nem védelmezi, és a' maga blokáde jussait szabad tettzése szerint, minden mástól nem függő Hatalmasságoknak jussaik ellen ki terjeszthetné. Mind ezekre nézve azt végzettük, és most is azt végezzük:

1. Tzik. Minden kereskedő hajó akármely nemzet hajója legyen az, melly az Anglus hajóktól magát meg vizsgáltni engedi, vagy valamelyik Anglus kikötőhelybe menne, vagy az Angliai Kormány-széknek valamely adót fizetne, annál fogva a' maga nemzeti jussait, vitorlájának szabadtságát el veszti, és Angliának birtokává leszen.

2. Az Angliai Kormány-széknek ily szabad tettzése szerint való rendelései minden nemzeteknek hajóit meg fosztják nemzeti jussaiktól,

azért is akár a' mi, akár frigyeseinknek kikötőhelyekbe evezzenek bé, vagy a' mi hadakozó és zsákmányozó hajóink által vétetessenek el, az elvevőknek jutalomúl fognak adattatni.

3. A' Nagy Britanniai szigetek mind a' vízzen mind a' szárazon blokade alá rekesztetnek. — Minden hajó, akármelly nemzethez tartozék, és akármilyen portékával legyen meg terhelve, melly az Anglus kikötőhelyekből, vagy az olly országokból jön, mellyek az Angliai hadi néptől el foglaltatva vannak, és vagy Angliába, vagy az Angliai koloniákba, vagy az Anglus hadi néptől elfoglaltatott Országokba evezik, mint ollyan, melly a' jelenvaló decretumot meg töri, a' mi hadi és zsákmányozó hajóinktól elfoglaltatik, és jutalom gyanánt adatik az elvevőknek.

4. Ezek a' mi rendelkezéseink, mellyek az Angliai Kormányzék barbarusokhoz illő systemájának, vagy alkotmányának visszazonzó sínor mértéke mind azokra a' nemzetekre nézve megszünnének, mellyeknek szerentséjek leszen arra, hogy a' magok vitorláikat az Angliai Kormányzék által méltó tekintetben tarthattják. — Ezeknek a' rendelkezéseknek mind addig kötelező erejek leszen, míg ez a' Kormányzék, tudniillik, az Anglia Országgi, a' nemzeti törvényeknek principumaira vissza nem tér, a' mellyek által a' palérozott Statusoknak egymás eránt való költönös kötelességeik a' háborús állapotban megvanak határozatva. — A' jelenvaló decretumnak rendelkezései legottan tselekedetképen meg fognak szünni, mihelyt az Angliai Kormányzék a' nem-

zeti törvényeknek principiumaira, avagy fundamentomos tikkelyeire, mellyek egyszersmind az igazságnak és betsületnek is principiumai, vissza tér.

5. A' jelenvaló decretumnak végre hajtására minden ministerek köteleztetnek, és azokat a' törvényes bulletinokba is szükség leszen bé iktatni. —

Aláírt Napoleon. — A' Császár parantsolatjára a' *Status Titoknok minister H. B. Maret.*
Végezetét a' jövő posta napon.

Oláh Ország,

Bukarestből ezeket írják: Mi szüntelén való félelmes várakozásban vagyunk a' mi jövőendő-béli sorsunkra nézve. A' már régen várt kurirnak Konstantinápolyból való vissza jövele után, a' békesség szerzés végett ide gyűlt meg hatalmazott személyek conferenziát tartván, a' Török Országi követek akként nyilatkoztatták ki magokat, hogy a' Fényes Porta tellyességgel semmit sem akar örökségeiből el veszteni, hanem azt kívánja, hogy az Oroszok mindent vissza adjanak, a' mit el foglaltak, és minden birtokait azon lábra állítsák vissza, a' mellyen vótak a' jelenvaló háború előtt. Ezen fel tétellel ismét egy Kurir küldetett Pétersburgba, ki nek vissza jöveletét nagy nyughatatlansággal várják a' meg hatalmazott Orosz követek.

Azonközben sok mozdulások vannak az Orosz ármádiánál, mellyből semmi bizonyost ki húzni nem lehet annak, a' ki az uralkodó udvaroknak titkait nem tudja. Sok segítő seregek jön-

nek Oláh Országból, az Aluta, vagy Ölt vizén minden hidak és általjárások nagy siettséggel meg jobbitatnak, és a' tábori eleség szállítására 6000 szekerek vétettek bérbé. — *Bosnak* Aya számos hadi néppel fekszik Rutsukba, 's minden órában kész az onnét való ki marsirozásra, és az Orosz ármádiával való szembe szállásra. A' Török nagy Vezér is sok néppel erősíti a' maga hadi seregeit.

Azon apró portazásokon kívül, mellyeket néhány magános Orosz tsapatok a' duna jobb partján tettek vála, a' fegyver nyugvásnak felmondásától fogva semmi nevezetes hadi történet nem esett, a' mély hó, a' lágy idő, és a' folyó vizeknek az el olvadt hó víz által lett meg nevezések miatt semmit sem lehetett el kezdeni. Azonközben még is szüntelen való foglalatosságban volt a' Nagy Vezér, és hol Widdinben, hol Sjumlában, hol Rutsukban volt, és az idei táborozásra szükséges készületeket meg tétette, és a' hadi népet szorgalmatosan gyakoroltatta a' fegyverben. — Elegendő pénzt és eleséget küldött a' Fényes Porta az ott lévő Török ármádiának. — Azok az Ázsiai hadi népek, mellyek régi szokások szerint October hónap végén hazatakarodtak, kemény parantsolatot vettek az eránt, hogy Április első napjaiban a' Török tábornak Sjumlai fő hadi szállására gyűljenek. — A' Belgrádban kvártirozott Orosz seregek a' Duna bal partjára marsiroztak, és a' Generál *Markoff* kis Oláh Országban lévő korpusával magokat öszvé kaptolták. Az Orosz ármádiának fő hadi szállása még most is Bukarestben van.

Az Erdély Országí, nevezétesen a' Szebeni (Hermauntadi) 18-ik Mártziusi tudósítások a' két hadakozó Hatalmasságok közt leendő békeséghez egy kevés reménységet nyújtanak, ilyenképen szólván: A' Bucharesti magános levelek úgymond, azt hirdetik, hogy az oda való békeséges alkudozások ugyan félbe szakadtak, de még is újobban el kezdődhetnek. Az Orosz Birodalom részéről újabb békességre tzelzó feltételek tétettek, a' *Tsapan Oglu* Orosz fogságba esett corpusához újabb parantsolat küldetett, melly szerint Orosz Birodalomba leendő útazásokat ne folytassák, hanem Moldvának *Foksan* névű városában állapotjanak még mind addig, míg újabb parantsolatot küldene hozzájuk. — Moldvában és Oláh Oláh Országban ugyan számos segítő seregek mennek; mindazáltal többnire olly rekrutákból állanak, a' kik Lithvaniában (Lengyel Országban Orosz Birodalomhoz esett részében) szedettettek öszve. Ellenben azok az Orosz osztály seregek, mellyek téli kvártélyon Moldvában voltak, a' Dniester folyóvizén által költözni, és Kaminiék alá marsirozni parantsoltattak.

Török Birodalom.

Konstántzinápolyból Februar. 14 ik napján: Tegnap, úgymond, a' régi bevett szokás szerint a' Jantsárok nagy kaszármájába ment a' Zultán, hogy ott mint köz Jantsár a' maga zsoldját fel vegye. Az ő bajtársai a' Jantsárok nagy örömmel fogadták őtet, és meg esküdtek, hogy ők uralkodó fejedelmekért véreket ki ontani, és az Oroszok ellen meg kettőztetett vitézi bátorsággal a' jövő táborozásban hadakozni készek

lesznek. — Minden állapotbéli emberek egy szívvel lélekkel kívánnyák az Oroszok ellen való hadakozásnak folytatását, hogy annál fogva az általok elfoglaltatott országokat, úgymint, Moldvát, Oláh Országot, és Bessarabiát vissza nyerhessék.

Azok a' segítő seregek, mellyeket Macedoniában, Albaniában, Moreában, és az Archipelagusi szigetekben a' Fényes Porta kiállítaton, már is Siumla felé marsiroznak; e' melletta' Törököknek szokások ellen, az idei táborozáshoz, két tartalék hadi seregek állítatnak ki. — A' Konstantinápolyi kikötőhelyben vas matskákon álló Török hadakozó hajósereghez parantsolat küldetett, hogy a' jövő Majus hólnapban a' fekete tengerbe ki evezzen, hogy annál fogva az Orosz hajósereg, melly a' múlt esztendőben a' Török hajósereget az oda való kivezésben megakadályoztatta, onnan ki űzze, 's azon erőt vegyen. Ezt a' tudósítást a' Párisi Zsurnálokból szedegettük ki. Ezek hirdetik azt is, hogy a' Londoui Kabinétnek eddig való tekintete a' Konstantinápolyi Divánban nagyon alább szállott; ellenben az Austriai és Frantzia Országi követeknek nagy befolyások van annak dolgaiban.

Elegyes Dolgok.

A' Fels. Prussziai Királynak 11-ik Martziusi decretuma vagy végzése szerint, minden Prussziai Statusokban lakó Izraeliták a' több lakosokkal egyenlő polgári just nyertek, úgy mind azáltal, hogy a' Status terhét a' több keresztyény lakosokkal ők is egyaránt viseljük. — Berlinben laktomban, a' Nagy *Fridrik* Király uralkodása

alatt, az oda való Királyi tudós Társaságnak néhány tagjai ezen tudós Fejedelemnek azon eszedtek, hogy amaz igen tudós Izraelita *Mendelsohn* azon tudós Társaságnak tagjává tétetődjön, de nem tudatik mi okon, kéréseket nem tellyesítette, holott a' mint közönségesen tudva vagyon, *II. Fridrik* minden bal vélekedésektől üres Fejedelem vólt, és azokat a' keresztény vallást ótsárló embereket, a' kik Helvétziából vagy másunnan oda mentek, a' maga Statusaiha fel vette, védelmezte, és bóldogította.

Rómában az utolsó conscriptio alkalmatosságával egy oda való ifjú és szép hajadon azon szálában, mellyben a' katonaságra alkalmatos ifjak öszve gyűltek, meg jelenvén, a' többi közt magának útat nyitott, és a' conscribens Fr. tisztektől azt kívánta, hogy beteg szeretője helyeit nékie nyilat húzni szabad legyen, melyet megnyervén bátran bé nyúlt a' nyilas fazékba, és a' leg nagyobb számot ki húzta. Kinek férjfiúi bátorságán a' jelen vóltak el bámúlván, kéz tapsolással örvendettek, és a' szálából való ki meletelekor így szóllottak: *C'e tutto spirito, cuore, amore*, az az, *ebben a' személyben minden együtt van, ész, szív, és szerelem.*

Egy Német Országi közönséges újság levelben illy fontos jegyzés találtatik az Európai Országokban találtató ezüst és arany bányáknak esztendőnként való jövedelmekről. Az *Orosz Birodalomban* 2680 márk aranyat, 171000 márk ezüstöt. — *Svédzia Országban* 3 márk aranyat 45000 m. ezüstöt. — *Cseh Országban* aranyat semmit sem, 2400 m. ezüstöt. — *Magyar Or-*

számban 26000 m. aranyat, 80000 m. ezüstöt. — Erdély Országban 2500 m. aranyat, 3000 márk ezüstöt. — Auszriában aranyat semmit sem, 450 m. ezüstöt. — Baváriában 118 m. aranyat, 4109 m. ezüstöt. — Szakszoniában semmi aranyat, 33000 m. ezüstöt. — Prussziában semmi aranyat, 2460 m. ezüstöt. — Frantzia Országban aranyat semmit sem, 7500 m. ezüstöt. — Weszfaliában 10 m. aranyat, 51700 m. ezüstöt. Mind öszve 791300 m. aranyat, 202329 márk ezüstöt adnak a' bányák.

A' déli Amerikai arany és ezüst bányák sokkal több aranyat és ezüstöt fizetnek esztendőnként, mint az Európaiak, még is kevesebb pengő pénz találhatik ottan, mint Európában. Mexziko fizet 7000 márk aranyat, és két milliom 500000 márk ezüstöt. — Péru 3453 m. aranyat, 570000 m. ezüstöt. — Chili 11000 m. aranyat, 58000 m. ezüstöt. — Uj Granada 15400 m. aranyat, ezüstöt semmit sem. — La Piata aranyat semmit sem, 352900 m. ezüstöt. — Brazilia 32000 márk aranyat, ezüstöt semmit sem. Spanyol Országának a' déli Amerikából esztendőnként bé vett jövedelmét megfontolván, Colbert, Frantzia Országának XIV. Lajos Király uralkodása alatt élt leg nagyobb finantz miniszterje, a' Spanyolokat azokhoz a' szamarakhoz hasonlította, a' mellyek az ezüstöt és aranyat hátokon Amerikából ki hordták, 's azok helyett genéjt hagytak hátra magok után.